

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, Laren
Nachtmis van Kerstmis
24/25 december 2022¹

Aanbidding der herders door de Meester van de Triptiek van Morrison (ca. 1510)

In de voorbije dagen, zusters en broeders, heb ik nog eens gebladerd in mijn preekarchief. Geen kunst, de computer tovert binnen seconden jouw geschiedenis op het scherm. Vorig jaar was de kerk op slot, de laatste corona-lockdown. Ook in 2020 kon u niet naar de Nachtmis. Maar toen preekte ik toch, via een livestream. Er keken zo'n 300 mensen. Het was een vervreemdende vertoning. Daar stond je te preken en de mis op te dragen voor het oog van een camera in een lege kerk. Godzijdank ligt dat achter ons. God geve dat het zo mag blijven.

De kerk mag weer volstromen. Laten we dat koesteren. En moge de kerk steeds vaker volstromen, op Kerstmis, Pasen en sint Jan en - waarom niet? -

¹ Jesaja 9, 1-3.5-6; Titus 2, 11-14; Lucas 2, 1-14

op gewone zondagen. Er staat gewoon een huis voor ons allen open, ons Godshuis, onze door vele Laarders en mensen van buiten geliefde, gekoesterde, goed onderhouden Sint Jansbasiliek. Dat heeft me getroffen in het half jaar dat ik nu in uw midden mag zijn: hoe groot de liefde van Laren is voor deze basiliek, met hoeveel zorg deze wordt omgeven, hoevelen hier een geestelijk huis vinden. Sommigen zeggen mij: 'het is mijn tweede huis.' En ik durf na zes maanden zeggen: ook ik heb hier een thuis gevonden. Dank zij God en veel mede-gelovigen en anderen die zeer vriendelijk en verwelkomend zijn voor mij.

We hebben in twee corona-jaren ervaren hoe zwaar het isolement weegt op mensen; hoezeer de televisie-mis, hoe belangrijk en behulpzaam ook, jouw eenzaamheid kan benadrukken en hoezeer we opbloeien van contact, wederzijdse aandacht, samen komen. Dat trekt ons een beetje op uit zwaarmoedigheid, angst en wanhoop en uit ons eigen kleine, afzonderlijke leventje.

Waarover ging het in die preek van twee jaar geleden?

Over de *hoop*.

Paulus zegt het heel mooi en wij horen het terug in elke eucharistie, ook straks weer, vlak voor de communie: "wij zien uit naar de zalige vervulling van onze hoop".

Wij leken het leven zo mooi in de hand te hebben, onze gezondheid, onze welvaart, de redelijke stabiliteit op ons continent. We spraken van de maakbare samenleving, waarin wij alles door middel van wetten en protocollen konden regelen. Wel zo veilig. Zelfs de meest gevoelige thema's: het begin van het menselijk leven en het einde ervan. Een maakbaar, planbaar leven. Totdat wij in deze jaren weer hebben ervaren hoe kwetsbaar ons bestaan is (corona heeft wonden geslagen in families, in het leven van mensen met long-covid), onze welvaart (de energie- en boodschappen-rekening loopt op) en onze vrede (ons continent is ontwricht door een bloedige oorlog).

Ons kerstfeest gaat over die menselijke kwetsbaarheid: over een hoogzwangere vrouw en haar partner die een dak zoeken boven hun hoofd, een plaats om hun kindje geboren te laten worden. Kan je leven, je toekomst nóg meer bedreigd zijn? Zij konden alleen maar hopen dat er tijdig hulp en onderdak zou komen.

Op de geringste plaats, het onderdak van de dieren, vonden zij beschutting. Onze kerststal, hier terzijde van het altaar, onze toch wel fraaie, beetje luxe, met rieten dak getooide en van een heuse vijver voorziene, kerststal beeldt dat uit: hoe penibel een mensenleven kan beginnen, kan verlopen.

Maria en Jozef konden alleen maar hopen op gastvrijheid, een dak boven hun hoofd. Eigenlijk was er voor hen geen plaats in de herberg van deze wereld. Paulus raadt ons aan vannacht, om hoopvol te zijn, - zoals die dakloze vrouw en man, hij raadt ons aan om bezonnen, rechtvaardig en vroom te leven in deze tijd.

Kom daar eens om in onze hijgerige, wat overspannen tijd: hoopvol, bezonnen, rechtvaardig en vroom leven. Onze tijd, waarin wij bewust of meestal onbewust onze dagen en uren hebben volgepropt met onze activiteiten, verplichtingen, niet te missen evenementen.

Niets op tegen hoor.

Maar hebben we onderweg niet iets verloren: bezonnenheid, rechtvaardigheid en vroomheid?

Wat zou er met mij, met u gebeuren als alles eens stil viel, onze apparaten en onze schier eindeloze communicatie, - ja waarover eigenlijk?

Als we eens stil vielen en vroom werden?

Vroomheid is een oeroud woord, in onze taal afkomstig van *sterk* zijn, krachtig. Van *binnen* een krachtig mens worden. Niet afhankelijk zijn van de prikkels van buiten, maar je leven bouwend op een innerlijke kracht, een overtuiging, verbondenheid met mensen en met God. Bouwen aan de hoop in ons hart, ons verstand. De hoop komt ons niet aanwaaien, daar moet je je op toeleppen.

Wij zien uit, zegt Paulus, 'naar de zalige vervulling van onze hoop, de openbaring van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland Christus Jezus.'

Wij leven niet op niks af, wij leven als mensen die hoop hebben, die onderweg zijn naar de komst *niet* van een doods-lot waaraan we uiteindelijk bezwijken: 'dood is dood', horen we vaak, 'en misschien is er nog *iets*, wie zal het zeggen?'

Maar wij zien uit naar een ontmoeting met een *mens*, met Christus, die Zichzelf voor ons gegeven heeft om ons van alle ongerechtigheid te verlossen en ons te maken tot zijn eigen volk..."

Mogen wij hoopvol leven, zoals Maria en Jozef, die het Kind, hun en onze toekomst, zo kwetsbaar als een pasgeborene is, ter wereld hebben gebracht. Moge het Kind Jezus in ons tot leven komen, moge het onze bezonnenheid, rechtvaardigheid en vroomheid doen groeien.

Totdat wij Hem voor altijd tegemoet gaan.

Zalig Kerstfeest. Amen.